3. Тенцинг Норгей. Тигр снегов / [Переклад з анг. Л. Л. Жданова. Електронний ресурс]. – М.: наука, 1988. – 252 с. – Режим доступу: http://www.lib.ru/ALPINISM/TENCING/tigrsnegov.txt.
4. Baydur M. Tiyatro oyunları / Memet Baydur. – İstanbul: İletişim, 2009. – 869 s.
5. Baydur M. Yazmak / Memet Baydur. – İstanbul: İletişim, 2002. – 58 s.
6. Meriç C. Bu Ülke / Cemil Meriç – İstanbul: İletişim yayınları, 1975. – 340 s.

Summary

This article analyzes the literary-biographical representation in the context of postmodern drama "Tenzing" of Memet Baydur, the features of postmodern biographical drama that make it significantly different from the classic biographical drama. In the article literary methods of author in creating an image of the main hero were considered.

УДК 81’373:811.112.2

ГНІВ І ЙОГО ВЕРБАЛІЗАЦІЯ У НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПРОПОВІДЯХ МАЙСТЕРА ЕКГАРТА

Романова Н.В.

Київський національний лінгвістичний університет

Проблема вербалізації емоцій загалом і гніву зокрема є відносно новою на теренах вітчизняної германістики [4, с. 10-12]. Питання ускладнюється й тим, що смисл і семантичні межі емоцій є рухомими та зазнають змін у часі й просторі [16, с. 61-71]. У цьому зв’язку особливої **актуальності** набуває всебічне вивчення німецькомовної емотивної семантики в текстах різних типів і жанрів.

У проповіді як типові тексту відображається мовна й пізнавальна особистість автора, який намагається пояснити навколишній світ крізь призму сакрального й біблійного водночас. Процес вибирання об’єкта пізнання носить не хаотичний, випадковий характер, а в певній мірі підпорядковується дії основних конфліктів епохи: духовних, релігійних, культурних, соціальних, ідеологічних, психологічних тощо [9, с. 5]. Отже, проповідь є продуктом вибирання "негативного фрагмента реальної дійсності", що зіставляється з "позитивним фрагментом сакрально-біблійної

реальності" й реалізується як відповідний життєвий матеріал морального імперативу.

Інваріантною ознакою проповіді є образ автора, який формується за формулою "церква – людина" [7, с. 267]. Стверджують, що лексичний контекст у проповіді не завжди відображає її специфіку. Йдеться про кваліфікацію лексичних одиниць, у тому числі: "книжна лексика", лексика високого стилю, архаїзми, "квазітермінологія", або "біблеїзми, конфесійна лексика, церковні реалії, сакральні топоніми й антропоніми" [5, с. 74].

До лексичного регістру, як бачимо, не входить емотивна лексика. Її "ігнорування" може бути пов'язане з лексико-семантичними особливостями (кодифікація емоційного), функціями (емотивність, експресивність), тематикою проповіді, інтенціями й установками автора тощо.

Метою цієї статті є вивчення особливостей номінації емоції гніву за допомогою лексичних одиниць у німецькомовних проповідях Йоганна фон Екгарта (Майстер Екгарт (1260—1328).

Поставлена мета передбачає розв'язання таких завдань: 1) розглянути поняття "гнів" у розрізі теорії диференціальних базових емоцій (К. Е. Ізард); 2) окреслити конфігурацію й лінгвістичне наповнення проповіді найвідомішим німецьким містиком кінця XIII—першої половини XIV ст.; 3) вибрати словоформи, що позначають емоцію гніву в німецькомовних проповідях №№ 1-27; 4) визначити частиномовну домінанту названих словоформ.

У психології (К. Е. Ізард) гнів є однією із найважливіших базових емоцій, виявленням інстинкту самозбереження. Універсальним його активатором уважають обмеження свободи (фізичної чи вербальної), оскільки людина не може досягти бажаної цілі. Джерелом гніву може стати й думка про допущену помилку, несправедливість чи незаслужена образа [6, с. 240-251]. Отже, причиною гніву є біль — фізичний, фізіологічний, моральний і/чи соціальний, негативний учинок із погляду інтерпретатора, результат розмірковування.

Фізіологічним механізмом гніву вважають "підвищення процесів збудження в корі головного мозку, викликаних певними негативними подразниками" [13, с. 37]. Психічний стан гніву супроводжується послабленням вольового й розумового контролю людини над своєю свідомістю й своїми діями.

Гнів має специфічні зовнішні вияви в різних рухах, міміці, жестах, словах. Крос-культурні дослідження показують, що зціплені зуби й міцно стиснені губи є універсальним способом вираження гніву. Передбачають, що така міміка виникає в процесі соціалізації і є модифікацією генетичної мімічної реакції гніву (оскалу зубів). Міцно стиснуті губи дають змогу приховати інтенсивну злість, що певною мірою нейтралізує емоційний сигнал [6, с. 251].

Імпліцитно виокремлюють "праведний" і "неправедний" гнів. "Праведний" гнів релевантний суб'єктивним цінностям, взірцям, нормам і правилам, "неправедний" — об'єктивним відповідно. Тут важлива не стільки

емотивна ситуація, скільки її інтерпретація. Принагідно зазначимо, що в аналізованих нижче текстах гнів синтезують професійно (теолог, філософ), конфесійно (неоплатонізм) і науково (магістр теології). Сукупність цих різних поглядів не може не відбитися на лексичній емотивній семантиці. Оскільки будь-який проповідник намагається якимось способом уплинути на духовний і/чи фізичний стан слухача, то враховуємо й емоційність, або "якість мовлення, що спричиняється психічним станом того, хто говорить" [12, с. 29].

Метафорично гнів характеризують як стихію вогню чи термальність останнього. У розгніваної людини "закипає кров", пашить обличчя, м'язи напружені. Тобто вона є досить агресивною й надміру активною. Дозволимо собі нагадати, що вогонь — це амбівалентний образ фізичної сили, що руйнує будь-які форми буття й очищує їх від небуття [15, с. 246-248]. Очевидно, що природа енергії вогню адекватна енергії гніву.

Відомо, що представники психолінгвістичного підходу (О. О. Потебня) ототожнюють вогонь із психікою (душа), первинними інстинктами (голод), волею (бажання), вихідними почуттями (любов), емоційними станами (смуток, радість, гнів) [11, с. 7]. У цьому світлі гнів є проявом психічної енергії, яка поєднує "зовнішнє і внутрішнє середовище життєдіяльності людини" [3, с. 13]. Зрозуміло, що джерелом появи гніву є дисгармонія між цими середовищами, асиметричний перерозподіл інформації, що знаходиться на різних рівнях психіки — "свідомості, передсвідомості й підсвідомості" [3, с. 12]. Свідомості тут відводять другорядну роль, а передсвідомості й підсвідомості — першорядну. Зауважують, що за допомогою розуму й знань налаштуватися та проникнути в матрицю Всесвіту сучасній людині практично не можливо. Але, якщо розум "вимкнено" й замість нього починає діяти сенсорне пізнання, "емоції, передсвідомість і підсвідомість", головний "мозок уподібнюється понадчуттєвому приймально-передавальному пристрою, що реагує на космічні реалії і діє в єдності з ними" [3, с. 15]. Таким чином, визнають вселенську глобальність інформаційно-енергетичної природи людини і її емоційного стану, а також автономність розуму. Базові емоції на тлі сказаного є механізмом трансформації первинного буття у вторинне.

Зазвичай, із гнівом активізуються й такі негативні емоції як огида та презирство. Тоді формується комплекс негативних емоцій, що називають ***тріадою ворожості***. Ця тріада може траплятися в різних ситуаціях і навіть призвести до низки сварок між людьми чи внутрішнього конфлікту індивіда. Крім того, вона провокує бажання в людини "розправитися" з неприємним об'єктом, напасти на нього і фізично знищити. Розрізняють гендерний аспект тріади ворожості: чоловіча й жіноча агресії. При цьому більш агресивною й послідовною є жінка, що пов'язують із її біологічною й психічною природою.

Хоч гнів, огида й презирство тісно взаємодіють одне з одним, кожна з перелічених емоцій має свої характерні особливості і вносить щось "своє" в когнітивні структури й поведінку людини. Контролювати таку тріаду дуже

складно й проблематично. Результатом неконтрольованого впливу цих емоцій на мислення й поведінку є серйозне порушення адаптації і розвиток психосоматичних симптомів.

Експериментально доведено, що в тріаді ворожості презирство є найменш "небезпечним": воно не викликає в людині агресії, менше активізує печаль, провину й страх. Сюди додають і позитивні риси емоції презирства, а саме: почуття задоволення [6, с. 252-289].

Таким чином, гнів співвідносять із двома різновидами: так званим "чистим" і "комбінованим". У "чистому" вигляді гнів лежить у трьох площинах: психічній, соціальній і соціально-психологічній. У структурі ж тріади ворожості — це психічне, когнітивне, соціальне, соціально-психологічне і фізіологічне. Поєднує ці площини суб'єктивно-об'єктивна оцінка, яка впорядковує, організує, систематизує буття людини [12, с. 14].

Перш ніж розглядати вербалізацію гніву лексичними засобами в німецькомовних проповідях Й. фон Екгарта, лаконічно охарактеризуємо ці тексти (№№ 1-27 — 46427 словоформ).

Цікаво, що всі тексти проповідей рейнського містика німецькою й латинською мовами розглядають як поетику. Поетика визначається двома основними категоріями — естетичністю й емотивністю [2, с. 133], що почасти наближає її до емотивної семантики. Естетичність характеризується відносною постійністю й зорієнтована на античні принципи Краси, Міри й Гармонії [1, с. 978]. Щодо емотивності, то ця категорія має широкий спектр виявів і є навіть способом розмежування різних типів поетичного мовлення: конвергентного й дивергентного [18, p. 24].

Відзначають також "особисте відношення" автора "до позаособистих способів побудови тексту", що є "двоповерховою будівлею". Перший поверх цієї будівлі ототожнюють із теонімами, неологізмами, синтаксичними структурами, риторичними фігурами. Теоніми ведуть своє походження від позитивних і негативних методів та шляхів суперлативності, неологізми – від словотвірних процесів. На другому поверсі "розміщують" численні зразки алегорій, тропів: розгорнуті порівняння, паралелі, оказіоналізми й художні образи [14, с. 47-48].

Неабияке значення має і варіативність форми викладення писемних проповідей Й. фон Екгарта. Йдеться про авторський і слухацький варіанти. Перший чи авторський концентрує увагу адресата на самій концепції. Тоді як другий чи слухацький — це передусім співавторство, інтерпретація й адаптація вихідної інформації на загальнокультурному рівні розвитку адресата, деформація на всіх рівнях мови. Ефект сприймання такого тексту визначає не тільки авторська концепція, а й повнота її відтворення, співвідношення оптимальності коментування й цитування, еквівалентність вихідних і кінцевих мовних одиниць, потреба в протоінформації і її вибір, орієнтація похідної концепції на іншу аудиторію тощо. У зв'язку з обсягом статті ми не ставимо за мету провести чіткий вододіл між авторським і слухацьким, первинним і вторинним. Важливо те, що емотивна лексика актуалізується в обох варіантах писемної проповіді.

Розглянемо тепер вербалізацію гніву лексичними засобами у фактологічному матеріалі.

Зафіксовано повнозначні частини мови: **іменник** (*zorn 5, zornlicheit, zürnerin, irascibilis*), **прикметник** (*zornic 3, zürnendes*), **дієслово** (*erzürnen, zürnen*), **прислівник** (*in zorn 2*) і **займенник** (*er*). Серед зазначених словоформ домінують іменникові (8) з назвою гніву. При цьому чітко виражені пряме й переносне значення. У прямому вжитку зберігається відтінок психічного і фізичного, в переносному — сакрального, духовного, естетичного й/чи морального. Частота поширеності аналізованих лексем є низькою — 16 чи 0,034% вивчення масиву. Тобто 34 одиниці на 10000.

Гнів розуміють комплексно, з одного боку, як сакральність і найвище вихідне почуття — любов, з іншого — як психічну категорію з компонентом страждання: *Dar umbe ist der **zorn** gotes ûz der minne, wan **er** âne lîden zürnet* [17, s. 42]. — "Тому **гнів** божий зумовлений любов'ю, якщо **він** не виникає через страждання" (тут і далі переклад українською мовою наш. - Н. Р.). У наведеному прикладі гнів — це іменник (zorn) й особовий займенник (er). Іменник *zorn* уживається з означеним артиклем і визначається іншою словоформою в родовому відмінку (gotes), якій властивий цей емоційний стан. Оскільки гнів тут мислиться в повному своєму обсязі, то можна розглядати його як явище, єдине в своєму роді, а вербальне його втілення — як дещо унікальне. Стосовно особового займенника *er*, то він є словом-замінником *zorn*, виконує функцію повторної номінації і відіграє анафоричну роль у тексті проповіді. Цей займенник експлікує значення внутрішнього переживання, що є особистим психічним станом стражденної людини.

Похідний іменник *zornlicheit* зі значенням "розгніваність" уживається в сильній чи фінальній позиції синтагми, що позначає три групи денотатів: розум, волю й емотивну процесуальність: *Diu sêle hat driu krefte: verstentnisse, wille unde **zornlicheit*** [17, s. 78]. — "Душа має три сили: розум, волю і **розгніваність**". Відсутність артиклю перед названим дериватом указує не на абстрактність поняття, а категорію емоційного, що є рівноправною в лінійному ланцюгові розгортання семантики речення.

Вираження гніву об'єктом засвідчує дієслівна словоформа в третій особі однини *zürne*. Неозначений займенник *man* є досить важливим для формування напряму дії на носія емоційного стану: *Einem menschen sol niht leit sîn, daz man ime **zürne**, im sol leit sîn. daz ez den **zorn** verdienet* [17, s. 106]. — "Людина не повинна страждати через те, що її **гнівають**, вона має страждати через те, що заслуговує на цей **гнів**». Тут психічне (страждання) є похідним від соціального. Негативна дія деактуалізується негативною предметністю. Конвергенція синсемантичної лексики в препозиції до негативних словоформ *zürne* і *zorn* є засобом нейтралізації негативу. До названих засобів можна віднести й маркери інтенсивності (*deste mêr*) перед модальними дієсловами, що модифікують зворотні вербативи (*sich geziehen*): *Dar umbe daz er in deste mêr müge an sich geziehen, daz er sînes **zornes** vergezze* <…> [17, s. 219]. — "Ісус мусить глибше проникати в свою сутність, щоб забути про свій **гнів** <…>". У наведеному прикладі імпліцитно

актуалізується семантика "свого/чужого" гніву, який зображений через когнітивну дію й поступається їй за просторовими параметрами глибини. З позицій етноцентризму "своє" оцінюється завжди позитивно, оскільки воно "правильне", постійне, істинне [8, с. 37-40]. За таких обставин гнів змінює негативний знак модальності на позитивний.

Виділяємо також обсяг сакрального гніву: *Sît des gewis bî der êwigen wârheit, daz ez ein alsô grôzer gotes* ***zorn*** *ist* [17, s. 277]. — "З того часу як пізнаєш істину, вона стає великим **гнівом** божим". Через неозначений артикль *ein* утілюються різновиди справедливості, число яких залишається відкритим. При цьому гнів постає як нове, невідоме, характерне для поведінки Бога-Отця.

Внутрішній прояв гніву передбачає наявність близького за духом оточення. При цьому просторові параметри його поширення — безмежні: *Nû sprechent die meister, noch sî ein nâher* ***zorn*** *dan daz sînen friunt haben wil sînen friunt selben und allez, daz er hat. Diu sêle sprichet, daz ir* ***zorn*** *sô unmêzic sî, daz er sich mit ir niht versünen möge* [17, s. 542]. — "Тепер Майстер говорить, є ще ближчий **гнів**, тому друзі Бога хочуть мати це в своїх друзів і у всьому, що є в Бога. Душа говорить, що її **гнів** такий безмірний, що Бог не може примиритися з нею". Сюди додаємо й волюнтатив-уподібнення з сакральним: *Der dritte* ***zorn*** *der sêle ist, daz si got wolde sîn unt laz enkein crêatûre nirendert werc, als dâ got was in sîner êwikeit, ê daz er ie crêatûre geschuof, dur daz si gotlîcher nâtûre in der einekeit gebrûchen möhte als er ê tet* [17, s. 543]. — "Третій **гнів** душі — це бажання бути Богом і не допустити жодне творіння до перетворення, як це було в первні, до того як Він створив кожну істоту, й цим душа хотіла б зламати божественну природу як Він це колись зробив». Структурування емоційного в математичних термінах свідчить про те, що вибір іменника *zorn* на позначення психічного є соціально маркованим і культурно зумовленим.

Уживання іменника *zorn* як предикатива вказує на існування родовидових відношень із підметом, чия семантика втілює ідею негативного вчинку з погляду релігійно-моральних догм: *Der fünfte schade ist* ***zorn.*** *Prüeve, lieber mensche, waz dû ie getete* ***in*** *dîme* ***zorne*** *mit worten oder mit werken, daz soltû bezzeren mit senftmüetigen worten. Wizzist, dû mahl daz wort geret hân* ***in*** *dînem* ***zorn****, bestest dû da mite, dû wirst ein kint des ewigen tôdes* [17, s. 450]. — "П’ятий гріх — **гнів**. Слідкуй, люба доню, щоб ти **в гніві** не скривдила ні словом, ні ділом, образу виправляй лагідними речами. Знай, що раз сказане тобою слово **в гніві**, знищить тебе як людину". Прислівник способу дії *in zorne 2* характеризує емоційний стан кревної особи в комунікативному акті. Динаміку дії забезпечують тут імперативні форми дієслів у другій особі однини *Prüeve* і *Wizzist* та синтаксичні конструкції із модальним дієсловом *soln*, що виражає спонукання й непряме побажання. Периферійними компонентами емотивного значення названих дієслів є оцінка, емоційність, інтенсивність.

Крім того, емоція гніву вимірюється ступенем духовності, що є динамічним і змінним утворенням, підпорядковується негативному

емоційному станові — депресії і ототожнюється з хвилюванням: *Des mac sich ein geistlich mensche wol schamen, daz er sô lihte gewandelt wirt an betrüepnisse, an* ***zorne*** *und an ergerunge* [17, s. 154]. — "Праведнику має бути соромно, що він перетворює радість у сум, **гнів** і хвилювання". Медіальна позиція іменника *zorne* в синтагмі наведеного прикладу активізує функціонування емотивного загальнопсихічного гіпероніма *ergerunge* й модифікує чи посилює семантику гіпоніма *betrüepnisse*. Дистанція між позитивним і негативним нівелюється діяльністю індивіда в рамках морально-етичних норм поведінки в суспільстві (*mac sich … wol schamen*).

Іменникова словоформа в родовому відмінку однини *zornes* означує фізичний біль у кількох іпостасях: емотивній, духовній, якісній, аксіологічній: *Diu êrste geburt bringet kinder des* ***zornes*** *unde diu ander kinder der minne* [17, s. 369]. — "При перших пологах народжуються діти **гріха**, а при других — кохання". У такий спосіб тілесне не лише нумерується, але й упорядковується, хронологізується за віковим цензом і сукупністю, диференціюється гендерно та частково десакралізується.

Трапляються й німецько-латинські паралелі з позначенням гніву, що містить одночасно інтенсивність й експресивність: *Diu ander kraft heizet diu* ***zürnerin****, irascibilis; an der soll dû hân ein vingerlin, daz ist dîn fride* [17, s. 339]. — "Інша сила називається **гнів**¸ *irascibilis*; ти це повинен знати, це — твій спокій". Зміст лівобічної частини цього прикладу вказує на те, що похідний емотивний іменник *zürnerin* експлікує значення відомого різновиду фізичної енергії. Правобічна його частина передає енергію "живих" знань людини, що слугують своєрідним механізмом переходу між фізичним і ідеальним планами земного буття. Інакше кажучи, на фізичному плані гнів очолює скалярну лінійку, на тонкому — змішується на порядок, ототожнюється із запозиченим латинським полісемом *irascibilis* — "гнів, лють, роздратування" [10, с. 374] й отримує статус внутрішньої рівноваги.

Прикметник *zornic* позначає негативний емоційний стан людини, що зводиться формально до рангу рис характеру й девіантної поведінки: *Gesiget aber daz fleisch dem bluote an, sô wird der mensche hôchvertic,* ***zornic*** *und unkiusche unde hât alle untugent an ime* [17, s. 179]. — "Якщо тілесне переважає над психічним, то людина стає гордовитою, **розгніваною** й зухвалою та порочною". Медіальна позиція аналізованого прикметника в синтагмі залежить від логіки слідування її компонентів, семантичних, когнітивних і прагматичних чинників.

Як предикатив прикметник *zornic* реалізує нову семантику дієслова-зв'язки, вказує на факт вираження негативного емоційного стану й на те, що існує межа між суб'єктом дії і сферою його переживань і емоцій: *Diu minnende sêle* ***wirt zornic*** *von ir selbes bekentnisse. Si hât ein antlitze enpfangen kreftecliche und ist rot unde* ***zornic*** *umbe daz überblîben, daz ir in got blîbet, daz si altez daz niht enist, daz got ist von nâtûre, unde daz si allez daz niht enhat, daz got hat von natûre* [17, s. 542]. — "Любляча душа **гнівається** від своєї сповіді. У неї є обличчя і воно червоне й **сердите** через не виокремлення, і що в неї немає того, що є в Богові". У наведеному прикладі емоція гніву

детермінована змістом негативно-оцінної інформації щодо якості життя людини в соціумі. Форма викладу цієї інформації апелює до обряду покаяння в гріхах перед священиком. Тут емоційне є обов'язковою складовою культових дій, семантичний перехід якого забезпечує метонімія.

Підсумовуючи, зазначимо, що вербалізація гніву лексичними засобами представлена двома типами слів: питомими й запозиченими. Питома лексика поділяється на узуальну й оказіональну. Запозичена є стереотипною. Названі різновиди лексем корелюють зі змістом проповіді, її тематикою, емотивною ситуацією, авторською установкою, стратегією й тактикою. За критерієм переживання номінація гніву є амбівалентною: негативною й позитивною. Домінує негатив предметного характеру. Назва емоції гніву реалізується в називному й родовому відмінках однини. Підвалини номінації є поняттєвими й категорійними. Спостерігаємо симетрію вживання емотивних дієслів і прислівників способу дії (індекс частоти "2"). Прикметник має неповне лексико-граматичне вираження в аналізованих текстах, тобто вживається у вихідній формі.

Серед проблем, що чекають на своє подальше вивчення, є питання етимології базових емоцій, словотвору емотивної семантики в синхронії і діахронії, функціонування емотивної семантики гніву в художній літературі тощо.

Література

1. Аристотель. Этика. Политика. Риторика. Поэтика. Категории / Аристотель. — Мн.: Литература, 1998. — 1392 с.
2. Бєлєхова Л. І. Словесний образ в американській поезії: лінгвокогнітивний погляд / Л. І. Бєлєхова. — М.: ООО "Звездопад", 2004. — 376 с.
3. Бойко В. В. Психоэнергетика / В. В. Бойко. — СПб.: Питер, 2008. — 416 с. — (Серия "Краткий справочник").
4. Гамзюк М. В. Емотивний компонент значення у процесі створення фразеологічних одиниць: на матеріалі німецької мови / М. В. Гамзюк. — К.: Вид. центр КДЛУ, 2000. — 256 с.
5. Демецька В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми / В. Демецька. — Херсон: Норд, 2007. — 346 с.
6. Изард К. Э. Психология эмоций / К. Э. Изард; пер. с англ. В. Мисник, А. Татлыбаева. — СПб.: Питер, 2008. — 464 с.
7. Крылова О. А. Можно ли считать церковно-религиозный стиль современного русского языка разновидностью газетно-публицистического? // Стереотипность и творчество в тексте. — Пермь: Пермский университет, 2001. — С. 259—267.
8. Кузнєцова Т. В. Концепт "свій – чужий" в лінгвокультурологічних дефініціях // Вісник СумДУ. Сер. філологія. — Суми: СДУ, 2007. — № 2. — С. 37—40.
9. Кухаренко В. А. Интерпретация текста / В. А. Кухаренко. — М.: Просвещение, 1988. — 192 с.

10. Латинско-русский словарь / Сост. А. М. Малинин. — М.: Гос. изд-во иностр. и национальных словарей, 1961. — 764 с.
11. Потебня А. А. О нѣкоторыхъ символахъ въ славянской народной поэзіи / А. А. Потебня. — Х.: Издатель М. В. Потебня, 1914. — 234 с.
12. Приходько Г. І. Способи вираження оцінки в сучасній англійській мові / Г. І. Приходько. — Запоріжжя: ЗДУ, 2001. — 362 с.
13. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. — К.: Вища шк., 1982. — 216 с.
14. Реутин М. Ю. Религиозная философия Майстера Экхарта: автореф. дисс. … доктора филос. наук: 09.00.03 "Ист. филос." / М. Ю. Реутин. — М., 2011. — 55 с.
15. Тресиддер Дж. Словарь символов / Дж. Тресиддер; пер. с англ. С. Палько. — М.: ФАИР-ПРЕСС, 2001. — 448 с.
16. Тронова Е. В. Гнев в английской лингвокультуре // Язык, сознание, коммуникация. — М.: МАКС Пресс, 2009. — Вып. 37. — С. 61—71.
17. Deutsche Mystiker des vierzehnten Jahrhunderts: in 2 Bd. Zweiter Bd. Meister Eckgart / hrsg. von Franz Pfeiffer. — Göttingen: Vandenhoeck u. Ruprecht, 1906. — 687, [3] S.
18. Tsur R. Toward a Theory of Cognitive Poetics / R. Tsur. — Amsterdam Elsevier Science Publishers, 1992. — 549 p.

Summary

The article focuses on the verbalization of emotions of anger by lexical means in German sermons by J. von Eckhart. The psychological status of the anger in light of the differential theory of basic emotions (C. E. Izard) is clarified. The specifics of the sermon as text-type are offered.

УДК 811.112+81’42

СТРУКТУРА СЕМАНТИЧНОГО ПРОСТОРУ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ІНТЕРВ’Ю В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Саламатіна О.О.
Миколаївський національний аграрний університет

Зміщення фокусу наукових пошуків з «іманентної» структури мови на розуміння її як діяльності, що супроводжується ментальними процесами та слугує засобом реалізації інтенцій індивіда, зумовлює актуальність залучення текстів масової інформації до орбіти лінгвістичних досліджень, до розгляду їх структурних і стилістичних відмінностей. Сучасна лінгвістична наука характеризується тенденцією до вивчення публіцистичних текстів різних